

Referat fra møtet i faggruppe landbruk 8.10.2019, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (Huvo)

Til stede: Dag E. Opsahl (Eidsvoll), Nina Lynnebakken og Marit Sand (Nannestad), Hans Petter Langbakk (Ullensaker), Kari Engmark (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Lise Gravermoen (Nes), Marte Marie Taralrud, (vara: Østre Toten), Ola Bihaug (Hurdal), Bjørn Baardshaug (Akershus Bondelag) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Ingen.

Vedlegg til innkallingen: Utkast til de 2 brosjyrene (sak 3) og excelark med uttrekk av alle VF (sak 6).

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (5.2.19) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøtet 4.4.19, inkl. arbeidet om båtseptikanlegg i Hurdalssjøen, Vorma og Glomma (lenke). • Oppfølgingen/resultat av høringen på FSC-skogstandard. • Brevet fra Huvo til Mattilsynet, bestillingen til VKM og deres rapport (lenke) om kvikksølv i ferskvannsfisk og kostholdsråd. • Ny bekymringsmelding vedr. hogst og sedimenter ut i bekk. • Høringen på frivillig manøvreringsreglement er utsatt fra GLB sin side (lenke). • Bakterier inn i vannforvaltningen. Fagtreff Tekna/Norsk Vannforening 14.10 (lenke). • Miljøgifter i vannforvaltningen: Fagtreff Tekna/Norsk Vannforening 4.12 (lenke). • Kantsoneseminar Tekna/NMBU. 23.9 lenke. Det anbefales å se gjennom, særlig foredrag 1, 2 og 3. • NMBU (ved Jonathan Coleman) starter opp nytt forskningsprosjekt om kantsoner og mengden insekter i vassdrag. • EU-Direktiv: Forbud mot 10 produktgrupper av plast innen juni 2021 (lenke). • VO + FM + FK har vært på befaring Skottland i sommer. Hovedtiltak der: Replanting av trær og habitatjusteringer/remeandring og etablering av små dammer. Info kan sendes. • Nasjonal VO-samling med FM og FK i november i Voss. Erfaringsutveksling. • Møte 26.8. med FM, FK, VO og VRM om 2. planperiode og VRU-møtet 16.9. • Reviderte beregninger av tilførsler (NIBIO) er forsinket. • Forslag til (ny) metode for klassifisering av hydromorfologisk tilstand i norske elver, inkl. kantsoner (lenke). <p><u>Hans Petter orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bekymringsmelding om traktor/sprøyteutstyr der vann tas direkte fra Risa, jf. fiskedød. Er også rapportert inn i Mattilsynet. 	

3	<p>Status Huvo-prosjekter</p> <p>Det ble kort orientert om følgende Huvo-prosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Status miljøgiftkartlegging i Hurdal (lenke), Nannestad (lenke), Eidsvoll (lenke) samt Andelva og Stensbyåa. Rapportutkast er nå mottatt fra COWI, og vurderes nå. Kontakt Helge for mer info. • Øvrige tidligere problemkartlegginger, planlegges sammenstilt senere. Videre oppfølgingsbehov tas inn nå i 2.-planperiode. • Oppfølging av HyMo tiltakene (Honsjøen, Lysjøen, Andelva, Hegga og Gjødingelva). Tilsvarende for Høverelva/Hurdalselva planlegges. VF med behov for HyMo-tiltak tas videre inn i 2.-planperiode. Inkl. 4 bekker ift. SVV. • Sommerens elektrofiske (ca. 40 stasjoner). Huvo-notat utarbeides etter årsskiftet, og data legges inn i artsdatabanken. • Både lang (lenke) og kort (lenke) versjon av video fra Øyangen-prosjektet er ferdige. • Fiskedød i Risa. To studenter er ferdige med M.Sc.-graden (lenke). En ny M.Sc student følger nå opp videre. • Foreløpige resultater fra årets tiltaksrettede overvåking er omtrent som i fjor, men ikke oppblomstring av cyanobakterier i Hersjøen i år. Overvåkingen for 2020-2021 skal nå på anbud. • Brosjyren «krysning skogsbilvei – gytebekk» ble diskutert. • Brosjyren «drikkeplasser for beitedyr» ble diskutert. <p><u>Konklusjoner/oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det tas kontakt med Helge om videre detaljert info ønskes. 2. For begge brosjyrene anses nå teksten for å være ferdig, men det er fullt mulig å revidere teksten senere ved evt. behov. 3. Akershus Bondelag er velkommen til å være med som utgiver på brosjyren «drikkeplasser for beitedyr», og oversender sin logo til Helge hvis de ønsker å være med på brosjyren formelt. 4. Kari undersøker navn/kontakt-info på en illustratør som hun anbefaler. 5. Landbruksgruppa overlater videre ferdigstilling av begge brosjyrene til Dag, Helge og leder for økologigruppa. 	<p>Bjørn</p> <p>Kari</p> <p>Dag, Stig og Helge</p>
4	<p>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak i 2019</p> <p><u>Ullensaker (Hans Petter orienterte):</u></p> <p>Det har vært litt færre søknader på SMIL i år, selv om det tok seg noe opp etter sommeren. Tiltak ift. drening «går sin gang». Prøver å stoppe fyllinger, kommunen har en restriktiv praksis. Er i dialog ift. utegangerdyr. Har fokus på møkk-håndtering, samt vaskevann fra fjærkre-produksjon. Jobber ellers videre med alunskifer-saken, og en søknad om å bruke vann fra Transjøen-området til kjøling.</p> <p><u>Nannestad (Nina orienterte):</u></p> <p>Det har vært lavere oppslutning om SMIL i år, men noe aktivitet på dreneringstiltak. Det har vært jobbet med div. info-arbeid, bl.a. via «Leirblekkja» om temaer som: kantsoner, det nye RMP-regelverket og overfor enkeltbrukere. Det er interesse for miljøtiltak, men tørkesommeren i fjor dempet interessen for nye investeringer.</p> <p><u>Nes (Lise orienterte):</u></p> <p>Kommunen har hatt div. info-skriv og et eget infomøte i april med ca. 80 personer til stede. Med 53 SMIL-søknader i år, er det ny rekord. Dreneringstiltak går jevnt og bra. I Huvo sitt nedbørsfelt er det tidligere avholdt «kjøkkenbordsmøter», men pt. er status for</p>	

	<p>oppfølgingen der usikker. Det er store jorder som ofte har vært høstpløyd. En hovedutfordring i Nes er hest og ammekyr.</p> <p><u>Hurdal (Ola orienterte):</u> Hele rammen for SMIL ble brukt opp i fjor, i år er det noe mindre oppslutning. Flere er skeptiske til elektroniske søknader. Dreningstiltak gjennomføres sporadisk. Det er et problem at mange ikke har kapasitet til 12 måneders gjødsellagring. Derfor spres møkk ofte sent på høsten. Det er mye gras og beiter i Hurdal.</p> <p><u>Eidsvoll (Dag orienterte):</u> Søknadene på SMIL «går sin gang», men det er penger igjen fortsatt. Nivået er omtrent som tidligere. Også RMP-søknadene er omtrent på samme nivå som tidligere, muligens noe mer. Forøvrig gjennomføres div. info-arbeid. Det er særlig utfordringer ift. møkkhåndtering fra hest. Videre er det et problem for videre tiltaksoppfølging at de nye erosjonsrisikokartene ikke er ferdig utviklet.</p> <p><u>Østre Toten (Marte Marie orienterte):</u> Intet å meddele i forhold til tiltak i Huvo, men landbrukskontoret var med på kontrollfisket sammen med Huvo i sommer. For øvrig jobber kommunen med et treårig prosjekt: «Den dyktige bonden».</p> <p><u>Fylkesmannen i Oslo og Viken (Kari orienterte):</u> Det har vært jobbet med å samordne praksis i fylkene Buskerud, Østfold og Akershus/Oslo. Buskerud har ikke samme kunnskapsgrunnlag i bunnen som de andre fylkene pt. Oppfordring til kommunene ift. inngangen til 2. planperiode: Sjekk om det som nå står er de rette og nødvendige tiltakene videre, eller om andre/nye tiltak bør inn nå. For husdyrgjødsel mangler fortsatt hjemmel til å sette krav. I høringen nå om miljøkrav, foreslås noen områder tatt ut, og andre inn, f.eks. Hæra i Huvo (se også sak 5).</p> <p><u>Akershus Bondelag (kommentarer/spørsmål fra Bjørn):</u> Det bør utarbeides regler for hobby-hesteeiere. Det bør ikke regnes som landbruk, men annen næring. Etterlyste informasjon og fokus på hvordan utbyggingen av jernbanen er vurdert ift. vannmiljøet. Videre løftet han inn problematikken med plast, inkl. håndteringen av landbruksplast.</p> <p><u>Kommentar fra Helge:</u> Som del av godkjent reguleringsplan skal jernbaneutbyggingen langs Vorma være vurdert etter vannforskriftens § 12 (lenke), der regionale myndigheter har innsigelsesrett dersom ikke vannmiljøet ivaretas på tilfredsstillende måte. Det lå med tiltaks-Id: 5101-2123-M (lenke), og er gjennomført. I tillegg har Huvo tatt direkte kontakt med Bane Nor for å sikre at vannløpet/fisk ikke lukkes underveis i prosessen i Nessa.</p> <p><u>Kommentar fra Marit (Nannestad kommune):</u> Ved hestesportsenteret i Maura lages det nå mottak for kompostering av hestemøkk. Usikker pt. når det gjelder hvem som kan levere.</p>	
5	<p>Høring: Forskrift om regionale miljøkrav i Akershus og Østfold Helge innledet med de nasjonale føringene til kommende planperiode og vannfaglige betraktninger, som kommunene bør ta inn som del av sine høringssvar. Ut fra vannfaglige vurderinger anbefales følgende:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Det bør innføres miljøkrav 1-4 i alle VF som fortsatt er overbelastet; dvs. 002-1576-R, 002-1582-R (østsidan), 002-1551-R og 002-1581-R, muligens også 002-1545-R. Der står landbruket for mesteparten av tilførslene av biotilgjengelig fosfor til vassdragene, og målene nås ikke uten vesentlige nye tiltak innen jordbrukssektoren. Må også følges opp med andre tiltak for å nå målene. • I tillegg bør beite/tråkkskader og erosjonsproblematikk tas inn. • I tillegg bør grasdekke rundt kummer/nedløp tas inn i kravene. • Det ble understreket at det er kommunens ansvar å bidra til at nødvendige virkemidler er på plass, og at denne høringen er viktig. <p>Kari orienterte om arbeidet/prosessen med miljøkravene (lenke), høringsnotatet, selve kravene og definisjonene. Ulike mulige innspill, i første rekke til kravteksten og definisjonene, ble diskutert i møtet. Kari orienterte om at også andre viktige argumenter enn miljøtilstand/påvirkning og brukerinteresser, f.eks. miljøverdier, kan løftes inn som begrunnelse for å sette miljøkrav i enkelte VF. Fristen er 15.11.19. Følgende kommuner legger opp til å behandle dette politisk: Ullensaker, Nannestad og Nes. Mens Eidsvoll og Hurdal legger opp til å ta det administrativt.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ønskes ytterligere vannfaglige råd, så kontaktes Helge. 2. Kommunene gir innspill direkte til FmOv slik de har planlagt. 	
6	<p>Status for oppstart av 2. planperiode (2022-2027)</p> <p>Det ble orientert om høringen av «Hovedutfordringer» for kommende planperiode, og innspillene fra FmOV.</p> <p>Gjennom avklaringsmøte med VRM, FM, FK og VO 26.8.19 ble prosessen for 2. planperiode klarlagt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innspill fra VO tas i all hovedsak direkte i Vann-Nett. • Samme type tiltak i samme VF, deles nå i to dersom to ulike kommuner er sektormyndighet. • Tiltak kan også legges inn dersom miljøtilstanden er god. • Tiltak legges inn i Vann-Nett <u>kun</u> av aktuelle sektormyndighet. • Tiltakene i kommunene tas via faggrupper i VO. • Andre tiltak tas i egne møter med nasjonale/regionale myndigheter. Helge representerer Huvo. • Absolutt <u>siste frist</u> for at alt skal være helt ferdig er 31.12.19. • Volumer/enheter og kostnader skal etter hvert også inn. • For landbruksgruppa er det særlig <i>påvirkninger</i> fra landbruket og <i>tiltak</i> knyttet til dette som er særlig viktig å gi innspill på. Men alle typer innspill tas gjerne i mot (inndeling i VF, tilstand, mål). • Fylkesmannen importerer/oppdaterer miljøtilstanden i Vann-Nett nå i disse dager. • Det ble oppfordret om at alle kommunene ser nøye på om tiltakene som i dag ligger inne er tilstrekkelige til å nå miljømålene (som forplikter!), eller om nye tiltak må inn. Se listen over «gyldige» tiltak som fulgte møteinnkallingen, men også revidert utkast 18.9.2019 på tiltaksprogrammet (vedlagt). • Avsluttede tiltak «kvitteres» ut i Vann-Nett nå. <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innspill til endring av påvirkninger i Vann-Nett (se veileder side 29, lenke) sendes til Helge. (Må samles opp, og gjøres av FM). 2. Spesielle tiltak ift. erosjon/fisk/bunndyr i Løykjebekken, 	Alle

	<p>Bjørtombekken og Nessa må være med.</p> <p>3. Innspill til nye tiltak sendes til Helge, som kan legge det inn direkte i Vann-Nett.</p> <p>4. Frist for innspill på påvirkninger, nye tiltak o.a. til Helge er 8.11.</p> <p>5. Ønsker noen å diskutere oppfølgingsbehov/tiltaksforslag o.a. i forkant, så ta kontakt med Helge. Det samme gjelder om vi skal gå gjennom dette sammen. Bruk telefon, Lync eller direkte møte.</p> <p>6. Tiltakslista som vi har i dag i Word-format foreslås opprettholdt (revidert) for lettere å formidle en oversikt over summen av tiltak (lenke) til politikere og eksternt.</p>	<p>Alle</p> <p>Alle</p>
7	<p>Forslag til nye oppgaver i arbeidsplanen/budsjettinnspill for Huvo for 2020 og videre</p> <p>Per nå ligger det inne i arbeidsplanen at Huvo kan bistå på forespørsel ift. tiltak på drikkeplasser for beitedyr/gjerding o.a. befaringer. Det ligger også inne i budsjettposten kr. 50.000,- til evt. ekstra støtte for å få slike tiltak gjennomført. Dette tenkes videreført. I tillegg ligger det inne i årets budsjett kostnader til de to brosjyrene. Nessa som et framtidig satsingsområde (div. tiltak) legges også inn i form av et eget prosjekt.</p> <p>Innspill til arbeidsoppgaver som sekretariatet i Huvo bør legge inn på arbeidslisten (lenke) for neste år, eller senere år (lenke) meldes inn til Helge innen 24.10.19.</p>	<p>Alle</p>
8	<p>Eventuelt</p> <p>Ingen saker.</p>	
<p>Neste møte</p> <p>Tirsdag 4. februar 2020, kl. 10.00-15.00 i Eidsvoll kommune.</p>		<p>Dag /Helge</p>

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

- Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene (særlig kap. 6.3).
- Plansjen fra møtet om vannfaglige råd ifm. regionale miljøkrav.
- Innspill i høringen av planprogram og «Hovedutfordringer» fra FmOv.
- Innspill i høringen av planprogram og «Hovedutfordringer» fra Miljødirektoratet.
- Oversikt over aktuelle tiltakstyper (utkast per 6.2.18)
- Utkast per 18.9.2019 til tiltaksprogram.

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		